

Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта

Закон је објављен у "Службеном листу ФНРЈ", бр. 52/58, 3/59, 24/59, 24/61 и 1/63. Види: Одлуку УСЈ У. бр. 489/65 - СЛ СФРЈ, 30/67-891. Види: чл. 4. Закона - СЛ СФРЈ, 32/68-695.

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1

Национализују се и постају друштвена својина најамне стамбене зграде и најамне пословне зграде.

У градовима и насељима градског карактера национализују се и постају друштвена својина и грађевинска земљишта.

Члан 2

Грађани могу на територији Југославије стицати и имати у својини:

- породичну стамбену зграду, тј. зграду са два стана или са три мања стана, или
- највише два стана као посебне делове зграде, или
- две породичне стамбене зграде са највише два стана и трећим мањим станом, или
- једну породичну стамбену зграду и један стан као посебни део зграде.

Члан 3

Грађанска правна лица, друштвене организације и друга удружења грађана могу на територији Југославије стицати и имати у својини само пословне зграде и пословне просторије, које служе искључиво њиховој дозвољеној делатности.

Члан 4

Ако грађанин, грађанска правна лица, друштвене организације и друга удружења грађана имају или стекну више зграда и посебних делова зграда него што по одредбама овог закона могу имати у својини, тај вишак постаје друштвена својина.

Члан 5

Грађанин који се бави занатском или другом дозвољеном приватном делатношћу може стицати и имати у својини пословну зграду или пословну просторију, које по свом капацитету служе његовој делатности.

Ова пословна зграда односно пословна просторија не урачунава се у број зграда и посебних делова зграда, које по члану 2 овог закона грађани могу имати у својини.

Члан 6

Зграде, посебни делови зграда и земљишта, који се по овом закону не национализују, у слободном су промету и могу се наслеђивати.

Члан 7

За национализовану зграду, посебан део зграде и грађевинско земљиште ранијем сопственику даје се накнада према одредбама овог закона.

Ранијем сопственику национализоване зграде који није правно лице, оставља се право својине на једном стану.

Члан 8

Зграде, делови зграда и грађевинска земљишта, који су национализовани овим законом, постају друштвена својина даном ступања на снагу овог закона.

Решењем надлежног органа донетим у поступку одређеном овим законом и прописима донетим на основу њега, утврђује се који су објекти национализовани овим законом.

Члан 9

Ранијим сопствеником зграде, дела зграде и грађевинског земљишта, који су овим законом национализовани, сматра се, у смислу овог закона, лице које је по важећим прописима било њихов сопственик на дан ступања на снагу овог закона.

Члан 10

Одредбе овог закона не примењују се на зграде и посебне делове зграда страних држава и међународних организација, који служе за потребе страних дипломатских и конзуларних представништава или организација, као и за становање њиховог особља, ако је тако одређено међународним споразумом.

Члан 11

Одредбе овог закона не примењују се на зграде и просторије, које служе верским заједницама за вршење њихове верске делатности, као што су цркве, храмови, капеле и богомоље, манастири и самостани, семеништа и верске школе, нити на зграде које служе као жупски, парохиски, бискупски, патријаршиски и други слични дворови.

II ПРЕДМЕТ НАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ

1. Стамбене зграде и посебни делови стамбених зграда

Члан 12

Даном ступања на снагу овог закона национализују се:

- 1) најамне стамбене зграде, тј. зграде у грађанској својини са више од два стана или са више од три мала стана;
- 2) све стамбене зграде и станови као посебни делови зграда, који су у својини грађанских правних лица, друштвених организација и других удружења грађана;
- 3) пословне просторије у својини грађанских правних лица, друштвених организација и других удружења грађана, ако не служе њиховој дозвољеној делатности (члан 3);
- 4) вишак преко два стана у својини једног грађанина;
- 5) пословне просторије у стамбеној згради у својини грађана.

Члан 13

Изузетно, може се оставити у својини грађана стамбена зграда која уз два стана односно три мања стана има још један споредни стан, који по својој намени или по својој структури, положају у згради или удобности представља споредни део зграде.

Исто тако, може се оставити у својини грађана и стамбена зграда која уз један стан или два мања стана има пословне просторије које немају више од 10 квадратних метара.

Члан 14

У својини грађана изузетно ће се оставити и пословна просторија у стамбеној згради ако у смислу члана 5 овог закона служи дозвољеној делатности сопственика.

Пословна просторија која је по претходном ставу остављена у својини сопственика не урачунава се у број зграда и делова зграда одређен у члану 2 овог закона.

Ту пословну просторију сопственик не може отуђити, али је могу наследити његови законски наследници, ако у смислу члана 5 овог закона служи њиховој дозвољеној делатности.

Та пословна просторија, кад престане да служи пословној делатности њеног сопственика односно његових законских наследника, постаје друштвена својина.

Члан 15

У случају надзиђивања стамбене зграде у грађанској својини извршеног од стране лица које није сопственик зграде, на основу решења надлежног органа донетог по важећим прописима о надзиђивању, сопственику зграде на којој је извршено надзиђивање остају у својини посебни делови зграде на којој је извршено надзиђивање, ако она по одредбама овог закона не би била национализована да није извршено надзиђивање, а национализована је услед надзиђивања.

Одредба претходног става примењује се без обзира да ли је надзиђивање извршено пре или после ступања на снагу овог закона.

Члан 16

- престао да важи -

Члан 17

У национализованој згради оставља се у својини ранијег сопственика, који није правно лице, на његов захтев и према његовом избору, један од станова, или два стана ако немају укупно више од четири собе не рачунајући споредне просторије.

Члан 18

Кад је својина на згради подељена на идеалне делове, ранијем сувласнику, који није правно лице, оставља се у својини један од станова у национализованој згради, или два стана ако немају укупно више од четири собе не рачунајући споредне просторије, ако вредност његовог идеалног дела приближно одговара вредности тог стана или тих двају станова.

Ако се ранији сувласници не споразумеју о томе који ће станови остати у својини појединих сувласника, ствар ће решити, на захтев једног од њих, комисија за национализацију при општинском народном одбору.

При доношењу решења по претходном ставу водиће се рачуна о величини идеалних делова појединих ранијих сувласника.

Ако су сувласници уговорили да ће на име тих делова користити посебне делове зграде као сопственици, водиће се рачуна о таквом уговору.

Ако ниједан сувласник нема тако велик идеални део који одговара вредности једног стана у национализованој згради, свим сувласницима оставља се у својини један стан или два стана ако немају укупно више од четири собе не рачунајући споредне просторије, према њиховом избору и споразуму.

Члан 19

Ако ранији сопственик не станује у згради која је национализована него у другој згради у друштвеној својини, даће му се на његов захтев, уместо стана у згради која је национализована, у својину стан који користи у тој другој згради, ако вредност овог стана не премаша за више од 20% вредност стана који би му у национализованој згради имао остати у својини.

Члан 20

Ако једно лице има истовремено својину на више стамбених зграда, посебних делова стамбених зграда и идеалних делова стамбених зграда или је вишеструки сопственик само неких од ових врста непокретности, оставиће му се у својини, по његовом избору, онолико зграда и посебних делова зграда колико се по овом закону може имати у својини (члан 2), а остатак зграда и посебних делова зграда национализује се.

Притом ће се сопственику оставити у својини првенствено зграде које се по овом закону не национализују или стан у коме он станује као посебни део зграде.

Члан 21

При одређивању зграда и посебних делова зграда које се по одредбама претходног члана остављају сопственику у својини, идеални делови ће се узети у рачун само ако њихова вредност приближно одговара вредности зграде или посебног дела зграде.

Ако се сопственици идеалних делова не споразумеју о томе које ће зграде односно станови остати у својини појединих сопственика, ствар ће решити, на захтев једнога од њих, комисија за национализацију при општинском народном одбору.

Члан 22

Стицање својине по овом закону од стране ранијег сопственика национализоване зграде на стану као посебном делу зграде нема утицаја на права лица која имају право коришћења тога стана (станарско право).

Члан 23

Правном лицу оставља се у својини, на његов захтев, пословна просторија коју је на дан ступања на снагу овог закона користило у национализованој згради за своје потребе.

Члан 24

Кад би грађани, грађанско правно лице, друштвена организација или друго удружење грађана имало наследити зграду или део зграде, такав наследник има право да, у границама одређеним овим законом (члан 2), између својих и наслеђених зграда и делова зграда изабере оне које ће задржати.

Ако наследник не учини избор по претходном ставу у року који му одреди орган управе општинског народног одбора надлежан за послове финансија, овај ће орган решењем одредити које ће се зграде или делови зграде, у границама одређеним овим законом, оставити наследнику у својини.

Док наследник не учини избор или док не буде донето правоснажно решење по претходном ставу, не могу се вршити уписи у земљишне књиге на основу судског решења о наслеђивању у погледу наслеђених зграда и делова зграда, нити се може за те зграде и делове зграда одређивати порез на наслеђе.

Зграда или део зграде који по одредбама претходних ставова не остане у својини наследника, постаје друштвена својина.

За такву зграду или део зграде наследнику се даје накнада по одредбама овог закона, осим ако међународним уговором закљученим са државом чији је држављанин наследник није друкчије одређено.

Члан 25

Зграда или део зграде, који по другом основу, а не по основу наслеђивања, стекне грађанин, грађанско правно лице, друштвена организација или друго удружење грађана, постаје друштвена својина, ако би та зграда или део зграде заједно са зградом или делом зграде који стицалац већ има у својини, премашили број зграда и делова зграда који се по овом закону може имати у својини (чл. 2 и 3).

У случају из претходног става стицалац нема право на накнаду за зграду или део зграде који постаје друштвена својина.

Члан 26

Станом се сматра скуп просторија намењених да служе стамбеним потребама једног корисника, које, по правилу чине грађевинску целину и имају засебан главни улаз.

Ако зграда није грађевински подељена на станове, или ако станови у тој згради имају изузетно велики број соба, комисија за национализацију при општинском народном одбору решиће, ради одређивања да ли зграда испуњава услове за национализацију, које просторије сачињавају поједине станове, узимајући притом у обзир величину и намену тих просторија.

Под малим станом сматра се стан од две собе са споредним просторијама.

Члан 27

При одређивању да ли је стамбена зграда национализована овим законом, сваких започетих седамдесет квадратних метара пословне просторије рачунају се као један стан.

Пословном просторијом, без обзира да ли се налази у пословној или стамбеној згради, сматра се једна или више просторија намењених вршењу пословне делатности једног корисника, које, по правилу, чине грађевинску целину и имају засебан главни улаз.

2. Пословне зграде

Члан 28

Предмет национализације су све пословне зграде у грађанској својини које служе за вршење привредних, административних, просветних, културних, здравствених, социјалних и других сличних делатности.

Члан 29

Пословне зграде и пословне просторије у национализованој пословној згради, које по свом капацитету служе за вршење дозвољене пословне или друге делатности њихових сопственика, остављају им се, на њихов захтев, у својини.

Пословне зграде и пословне просторије из претходног става не урачунавају се у број зграда и делове зграда одређен у члану 2 овог закона.

Те пословне зграде односно пословне просторије сопственик не може отуђити, али их могу наследити његови законски наследници, ако у смислу члана 5 овог закона служе њиховој дозвољеној делатности.

Те пословне зграде односно пословне просторије, кад престану да служе пословној делатности њихових сопственика односно њихових законских наследника, постају друштвена својина.

Члан 30

Господарске (економске) зграде које служе пољопривредној делатности земљорадника нису предмет национализације.

Нису предмет национализације ни зграде друштвених организација и других удружења грађана које служе за вршење делатности ради којих су они основани и које су предвиђене у њиховим правилима потврђеним од надлежног органа.

Члан 31

Мали магацини и мали подруми, који нису од значаја за вршење привредне делатности, без обзира да ли се налазе у саставу зграде или су посебна зграда, могу се оставити у својини њихових сопственика.

Члан 32

Пословном зградом не сматра се и не национализује се гаража која служи за смештај највише два аутомобила.

Споредне просторије у згради остављеној у својини ранијег сопственика или ван такве зграде, а које служе за потребе станара, као што су гараже, перионице, сушионице, подруми и сл., не сматрају се пословним просторијама ни пословним зградама у смислу овог закона и не национализују се.

Члан 33

Магацини, гараже и споредне просторије, које се по одредбама чл. 31 и 32 овог закона не национализују, не урачунавају се у број зграда и посебних делова зграде одређен у члану 2 овог закона.

3. Грађевинска земљишта

Члан 34

Сматрају се грађевинским земљиштима и национализују се сва изграђена и неизграђена земљишта, која се налазе у ужим грађевинским рејонима градова и насеља градског карактера.

Која се места сматрају градовима и насељима градског карактера, одређује републичко извршно веће.

Ужи грађевински рејон одређује, на предлог општинског народног одбора, средњи народни одбор посебном одлуком донетом на седницама оба већа.

Одлуку о ужем грађевинском рејону потврђује републичко извршно веће.

Ужи грађевински рејон може обухватити само оно подручје које је већ урбанистички изграђено и које ће према планираној

стамбеној и комуналној изградњи бити изграђено у догледном времену.

Одлуку о ужем грађевинском рејону срески народни одбор дужан је донети у року од месец дана од дана када републичко извршно веће одреди места која се сматрају градовима и насељима градског карактера.

Члан 35

Ако срески народни одбор, на предлог општинског народног одбора, доцнијом одлуком, потврђеном од стране републичког извршног већа, прошири раније одређени ужи грађевински рејон, земљишта обухваћена доцнијом одлуком, национализују се и постају друштвена својина даном ступања на снагу те одлуке.

Члан 36

Ако се зграда која је национализована налази ван ужег грађевинског рејона на коме су према претходном члану национализована сва изграђена и неизграђена земљишта, заједно са том зградом национализује се и грађевинска парцела на којој је зграда подигнута.

У случају из претходног става национализује се само земљиште које покрива зграда и земљиште које служи за редовну употребу те зграде (грађевинско изграђено земљиште), а остали део земљишта издваја се у посебну парцелу и остаје у својини сопственика.

Ако је национализован само део зграде из става 1 овог члана, национализује се идеални део грађевинске парцеле који одговара вредности национализованог дела зграде према укупној вредности целе зграде.

Члан 37

Ако се на национализованој грађевинској парцели налази зграда која није национализована, сопственик те зграде има право бесплатног коришћења земљишта које покрива зграда и земљишта које служи за редовну употребу те зграде, све док на том земљишту постоји зграда.

Члан 38

Грађевинско неизграђено земљиште које је национализовано остаје у поседу ранијег сопственика све док га он на основу решења општинског народног одбора не преда у посед општини или другом лицу, ради изградње зграде или другог објекта или ради извођења других радова.

Предаја земљишта у посед општини или другом кориснику не може се извршити пре него што је кориснику то потребно ради извођења грађевинских или других радова којима се земљиште приводи намењеној сврси.

Члан 39

Ранији сопственик национализованог грађевинског неизграђеног земљишта има право то земљиште заједно са трајним засадима на њему, све док је у његовом поседу, бесплатно користити или за то време другоме дати на коришћење уз накнаду или без накнаде, сагласно важећим прописима о закупу пољопривредног земљишта.

Пре предаје земљишта у посед општини или другом кориснику ранији сопственик има право са тог земљишта скинути усев и сабрати плодове.

Ако ранији сопственик није у могућности да скине усев и сабере плодове, он има право од општине односно лица коме предаје земљиште у посед захтевати накнаду за усев и плодове по ценама које су важиле за време последње жетве или бербе.

Члан 40

На захтев ранијег сопственика национализованог грађевинског неизграђеног земљишта општински народни одбор даће му то земљиште на коришћење ради подизања породичне стамбене зграде, ако се према урбанистичком плану или одлуци народног одбора која тај план замењује може на том земљишту подићи таква зграда.

Захтев по претходном ставу ранији сопственик може поднети у року који одреди општински народни одбор за поједина подручја ужег грађевинског рејона.

Тај рок не може бити краћи од шест месеци, а почиње тећи од дана објављивања.

Ранији сопственик дужан је у року од три године од дана доставе решења општинског народног одбора о давању земљишта на коришћење подићи на том земљишту зграду која испуњава услове одређене грађевинским прописима и урбанистичким планом или одлуком народног одбора која тај план замењује.

Ако не поступи по одредби претходног става, ранији сопственик губи право коришћења грађевинског земљишта на коме је био дужан подићи зграду.

Члан 41

Грађанин или правно лице коме општински народни одбор да на коришћење национализовано грађевинско неизграђено земљиште

ради подизања зграде или другог објекта, дужан је платити за то коришћење најмање онолико колико се плаћа ранијем сопственику на име накнаде за национализовано земљиште.

Општински народни одбор на седницама оба већа може одлучити да корисници земљишта не дају накнаду из претходног става, али је у том случају дужан ту накнаду платити сам општински народни одбор из буџетских средстава општине.

III НАКНАДА ЗА НАЦИОНАЛИЗОВАНЕ НЕПОКРЕТНОСТИ

Члан 42

За национализовану зграду или посебан део зграде, заједно са земљиштем које покрива зграда и земљиштем које служи за редовну употребу те зграде, ранијем сопственику даје се накнада која износи 10% од станарине која се плаћа за ту зграду или део зграде на дан ступања на снагу овог закона - за време од 50 година.

Висина накнаде утврђује се у једном укупном износу, који ће се исплаћивати у једнаким месечним оброцима за време од 50 година, почев од 1. јануара 1959. године.

Члан 43

Ако је век трајања зграде или посебног дела зграде краћи од 50 година, накнада износи 10% од станарине која се плаћа на дан ступања на снагу овог закона за то краће време.

И висина ове накнаде утврђује се у једном укупном износу, који ће се исплаћивати у једнаким месечним оброцима за то краће време, почев од 1. јануара 1959. године.

За земљиште које је национализовано заједно са зградом из претходног става сопственику ће се исплаћивати за преостало време до 50 година сразмеран део накнаде који се по одредбама овог закона даје за национализовано неизграђено земљиште.

Члан 44

Укупан износ накнаде утврдиће се по одредбама претходних чланова и кад је за зграду или део зграде под друштвеним управљањем ранијем сопственику плаћен на дан ступања на снагу овог закона на име дела станарине проценат већи од 10%.

Таквом сопственику може се, на основу одлуке општинског народног одбора донете на седницама оба већа, утврђени износ накнаде исплаћивати у једнаким месечним оброцима који износе онолико колико је он примао на име дела станарине на дан ступања на снагу овог закона све до потпуне исплате износа утврђеног по чл. 42 и 43 овог закона.

Члан 45

При утврђивању висине накнаде за национализовану пословну зграду, пословну просторију или стамбену зграду у којој има пословних просторија, неће се узимати у обзир закупнина за пословну зграду и пословне просторије, него ће се узети у рачун станарина која би се плаћала за те просторије кад би се оне користиле као стамбене просторије.

Члан 46

За национализовано грађевинско неизграђено земљиште ранијем сопственику даје се накнада која се одређује по тарифи по којој се одређује накнада за експроприсано грађевинско земљиште (члан 47 Закона о експропријацији).

Накнада по претходном ставу исплаћује се за време од 50 година, у једнаким годишњим оброцима, почев од првог дана по истеку месеца у коме је ранији сопственик предао земљиште у посед општини или другом кориснику (члан 38).

Члан 47

Ранијем сопственику национализованог земљишта који је на том земљишту вршио пољопривредну делатност која му је била једини или главни извор прихода, утврђени износ накнаде даје се одједном најдоцније у року од три месеца од дана продаје земљишта у посед општини или другом кориснику.

На захтев лица из претходног става општински народни одбор може му дати у замену за национализовано земљиште друго пољопривредно земљиште, ако таквим земљиштем располаже.

Одлуком народног одбора донетом на седницама оба већа може се прописати да се и у другим случајевима накнада може дати по одредбама претходних ставова.

Члан 48

Општински народни одбор може одлуком донетом на седницама оба већа прописати да се у одређеним случајевима утврђени износ накнаде за национализоване зграде и делове зграда може исплаћивати и у оброцима дужим од месец дана, али не дужим од године дана.

Том одлуком може се прописати да се утврђени износ накнаде за национализоване зграде, делове зграда и грађевинска земљишта може исплаћивати и у већим оброцима и тиме скратити време одређено овим законом за исплату накнаде.

Члан 49

Савезно извршно веће одредиће из којих ће се средстава исплаћивати накнада за објекте национализоване овим законом, као и начин исплате накнаде, а може у ту сврху образовати и посебне фондове.

Савезно извршно веће може прописати да се накнаде сопственицима за национализоване непокретности исплаћују за време краће од 50 година, као и да се накнада исплати одједном или у неколико obroка.

IV СТВАРНИ ТЕРЕТИ НА НАЦИОНАЛИЗОВАНИМ НЕПОКРЕТНОСТИМА

Члан 50

Хипотеке и други стварни терети, осим стварних службености, уписани на непокретностима које су овим законом национализоване, губе правну важност и имају се брисати из земљишних књига и других јавних књига у којима се уписује својина на непокретностима.

Брисање хипотеке и других стварних терета по одредби претходног става, врши се по предлогу органа управе општинског народног одбора надлежног за послове финансија, а на основу правоснажног решења о утврђењу предмета национализације.

Члан 51

Дуг према банци или другом повериоцу, који проистиче из зајма за чије је обезбеђење била уписана хипотека која се по овом закону брише, подмирује се из прихода зграде, ако је зајам закључен и утрошен за подизање, обнову или одржавање те зграде.

Ако се зграда за чије је подизање или одржавање закључен хипотекарни зајам не користи зато што није довршена или што није оспособљена за употребу, дуг по том зајму преузима општина.

У случају из претходног става општина је дужна довршити зграду, односно оспособити је за употребу.

По довршењу зграде или оспособљавању зграде за употребу, дуг ће се подмиривати из прихода зграде.

Општина може закључити уговор са другим друштвеним правним лицем да оно доврши зграду или је оспособи за употребу.

У том случају дуг преузима друштвено правно лице са којим је општина закључила уговор, ако га поверилац прими за дужника.

Члан 52

За дуг који проистиче из зајма за чије је обезбеђење била уписана хипотека која се по овом закону брише, остаје и даље у обавези досадашњи дужник, ако зајам није утрошен за подизање, обнову или одржавање зграде.

Члан 53

Ако је на национализованој непокретности било укњижено право плодуюживања које по овом закону губи правну важност, накнада за ту непокретност исплаћује се плодуюживаоцу за време за које је право плодуюживања имало да траје.

V ПОСТУПАК ЗА СПРОВОЂЕЊЕ НАЦИОНАЛИЗАЦИЈЕ

Члан 54

Поступак за утврђење предмета национализације, осим за грађевинска земљишта која нису национализована заједно са зградом, спроводе посебне комисије за национализацију при општинским народним одборима.

Против решења комисије за национализацију при општинском народном одбору може се изјавити жалба комисији за национализацију при среском народном одбору.

Члан 55

Ради једнообразне примене одредаба овог закона, као и ради оцене законитости и правилности решења донетих у поступку за утврђење предмета национализације, образоваће се комисија за национализацију при извршним већима аутономних јединица и републичким извршним већима и Комисија за национализацију при Савезном извршном већу.

Члан 56

Комисија за национализацију при Савезном извршном већу може доносити објашњења за примену овог закона.

Пре доношења објашњења Комисија може тражити мишљење Правног савета Савезног извршног већа.

Објашњења донета од стране Комисије за национализацију при Савезном извршном већу обавезна су за друге комисије за национализацију.

Члан 57

Против решења комисије за национализацију не може се водити управни спор.

Члан 58

Решење о утврђењу национализације грађевинског земљишта које није национализовано заједно са зградом доноси, на основу одлуке среског народног одбора о утврђењу ужег грађевинског рејона, орган управе општинског народног одбора надлежан за послове финансија.

Решење из претходног става доставља се надлежном среском суду, који ће на основу тог решења извршити земљишнокњижни упис земљишта као друштвене својине и даље поступити по правним правилима земљишног права.

Члан 59

Поступак за одређивање накнаде ранијем сопственику за национализовану непокретност покреће се после правоснажности решења комисије за национализацију о утврђењу предмета национализације.

За поступак по претходном ставу надлежан је у првом степену орган управе општинског народног одбора надлежан за послове финансија на чијем се подручју налази национализована непокретност.

Члан 60

Против решења о накнади не може се изјавити жалба нити се може водити управни спор.

Ранији сопственик национализоване непокретности и општина на чијем се подручју та непокретност налази могу у року од 30 дана од дана доставе решења о накнади поднети захтев да суд утврди висину накнаде.

По захтеву за утврђивање висине накнаде решава у ванпарничном поступку срески суд на чијем се подручју налази национализована непокретност.

Против првостепеног решења среског суда може се изјавити жалба окружном суду у року од 15 дана од дана доставе решења.

Правоснажно судско решење о висини накнаде замењује решење које је донео орган управе општинског народног одбора надлежан за послове финансија.

Члан 61

У поступку за утврђење предмета национализације и поступку за одређивање висине накнаде за национализоване непокретности странка је и општина.

Члан 62

Ближе одредбе о поступку за утврђење предмета национализације и о поступку за одређивање висине накнаде за национализоване непокретности, као и о надлежности, саставу и раду комисије за национализацију прописаће уредбом Савезно извршно веће.

Овом уредбом одредиће се и време за које комисије за национализацију морају завршити рад, као и органи на које прелази надлежност тих комисија по престанку њиховог рада.

VI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Затвором до годину дана казниће се за кривично дело грађанин који у циљу да избегне национализацију или иначе прелаз у друштвену својину по одредбама овог закона зграде, идеалног дела зграде или посебног дела зграде, прећути пред комисијом за национализацију, или другим надлежним органом да има у својини неку од таквих непокретности.

Грађанско правно лице, друштвене организације или друго удружење грађана казниће се за радњу из претходног става за прекршај новчаном казном до 1,000.000 динара.

VII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 64

У граду подељеном на општине, градско веће доноси одлуке које по одредбама овог закона доноси општински народни одбор, а ако нема градског већа, одлуке доноси срески народни одбор.

Члан 65

Ако је на основу решења о експропријацији донетог на основу Закона о експропријацији, које је постало правоснажно до дана ступања на снагу овог закона, експроприсана зграда, део зграде или грађевинско земљиште, који би по овом закону имали бити национализовани да нису експроприсани, накнаду за такву непокретност одредиће орган управе општинског народног одбора надлежан за послове финансија по одредбама овог закона, ако до његовог ступања на снагу ранијем сопственику није измирена накнада одређена на основу Закона о експропријацији.

Ако је у случају из претходног става до дана ступања на снагу овог закона делимично измирена накнада одређена на основу Закона о експропријацији, орган из претходног става одредиће укупну висину накнаде по овом закону.

Ранији сопственик коме је као накнада одређена по Закону о експропријацији исплаћено више него што износи накнада одређена по претходном ставу, није дужан тај вишак вратити.

Ранијем сопственику коме је као накнада одређена по Закону о експропријацији исплаћено мање него што износи накнада одређена по овом закону, остатак до овог износа исплатиће се у оброчима, сагласно одредбама овог закона.

Члан 66

За време од ступања на снагу овог закона до доношења решења о висини накнаде за национализовану зграду или део зграде, ранијем сопственику исплаћиваће се привремено на име накнаде онај износ који је на име дела станарине или закупнине примао на дан ступања на снагу овог закона.

После доношења решења о висини накнаде извршиће се, сагласно том решењу, обрачунавање износа исплаћених по претходном ставу.

Члан 67

Стицање својине на посебним деловима зграде по одредбама овог закона и по другим законским основима пуноважно је, а земљишнокњижни упис те својине извршиће се по доношењу Закона о својини на посебним деловима зграде.

Члан 68

На ранијег сопственика национализованог земљишта коме је то земљиште остављено у посед, примењују се одредбе прописа о порезу на доходак које важе за сопственике земљишта.

Члан 69

Не сматрају се пословним зградама у смислу овог закона оне зграде које су раније биле стамбене зграде, па се привремено користе за вршење просветних, културних, здравствених, социјалних и административних делатности, а које као породичне зграде по одредбама овог закона не би биле национализоване.

Члан 70

На основу уговора о отуђењу посебних делова зграде, идеалних делова зграде, целе зграде или грађевинског неизграђеног земљишта, закључених пре 25. новембра 1958. године, као дана ступања на снагу Закона о измени Закона о промету земљишта и зграда, а у којима је макар и једна уговорена страна грађанин, грађанско правно лице, друштвена организација или друго удружење грађана, може се вршити земљишнокњижни пренос својине ако су пре 25. новембра 1958. године потпис продавца на

уговору о куповини и продаји, потпис поклонодавца на уговору о поклону или потписи уговорних страна на другим уговорима оверени од органа надлежног за оверавање потписа, или ако је на основу таквог уговора пре тог дана поднет земљишнокњижном суду основан предлог за било какав упис у земљишне књиге или у друге јавне књиге у које се уписује својина на непокретностима, или ако је у извршењу таквог уговора уговорној страни вршена исплата преко банке.

Ако је за пуноважност уговора прописана сагласност државног органа, за земљишнокњижни пренос довољно је да је таква сагласност писмено дата пре 25. новембра 1958. године.

Члан 71

На основу уговора о отуђењу зграда, идеалних делова зграда и посебних делова зграда, закључених пре 25. новембра 1958. године који не испуњавају услове из претходног члана може се вршити земљишнокњижни пренос само ако комисија за национализацију при општинском народном одбору утврди да се тим уговорима не онемогућује национализација зграде, идеалног дела зграде или посебног дела зграде, који би иначе овим законом били национализовани.

Члан 72

Уговори на основу којих се према одредбама чл. 70 и 71 овог закона не може вршити земљишнокњижни пренос губе правну важност.

Односи између уговорних страна који проистичу из уговора који су по одредби претходног става изгубили правну важност, расправиће се, у случају спора, по правилима имовинског права.

Права наследника стечена до дана ступања на снагу овог закона на основу важећих прописа, пуноважна су.

Члан 73

За време постојања комисије за национализацију при општинском народном одбору, за земљишнокњижни пренос својине на основу уговора о отуђењу посебних делова зграде, идеалних делова зграде, целе зграде или грађевинског неизграђеног земљишта, закљученог после ступања на снагу овог закона, а у коме је макар и једна уговорна страна грађанин, грађанско правно лице, друштвена организација или друго удружење грађана, потребно је решење комисије за национализацију при општинском народном одбору да непокретност која је предмет тог уговора није национализована овим законом.

Члан 74

Комисија за национализацију при републичком извршном већу може зграде које су раније служиле као жупски, парохиски, бискупски, патријаршиски и други дворови, а које на дан ступања на снагу овог закона не служе за здравствене, социјалне, просветне, културне и друге делатности, оставити у својину њихових сопственика и ставити их њима на располагање за њихову ранију намену.

Члан 75

Одредбе овог закона не примењују се на зграде и делове зграде у својини стамбених задруга, за које ће се донети посебан савезни закон.

Члан 76

Секретаријат Савезног извршног већа за правосудне послове донеће прописе о земљишнокњижним уписима у смислу овог закона.

Члан 77

Овлашћује се Савезно извршно веће да донесе посебне прописе о начину исплате накнаде за национализоване непокретности страних држављана, сагласно међународним споразумима и начелима реципроцитета.

Члан 78

О извршењу овог закона стараће се савезни Државни секретаријат за послове финансија.

Члан 79

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о измени Закона о промету земљишта и зграда ("Службени лист ФНРЈ", бр. 48/58).

Члан 80

Овај закон ступа на снагу даном његовог усвајања од стране Савезне народне скупштине.

П. Р. Бр. 21
28 децембра 1958 године
Београд

Замењује

Претседника Републике
Потпретседник
Савезног извршног већа,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседник
Савезне народне скупштине,
Петар Стамболић, с. р.